

Jarosław Czaja

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

UMACNIANIE SIĘ POZYCJI EURO NA ŚWIECIE JAKO WALUTY MIĘDZYNARODOWEJ

Streszczenie: W 1999 r. do tzw. walut rezerwowych dołączyło euro, które mimo swego krótkotrwałego istnienia błyskawicznie zdobywa bardzo silną pozycję. Celem niniejszego artykułu jest pokazanie aktualnej pozycji euro, jako waluty rezerwowej, przede wszystkim w stosunku do dolara amerykańskiego. W obliczu istniejącego kryzysu światowego jest to problematyka bardzo ważna, ponieważ polityka gospodarcza Unii Europejskiej powinna poświęcać znacznie więcej uwagi problemom, które występują na świecie. Przeprowadzone analizy mają pokazać znaczne tempo umacniania się pozycji euro. Należy zwrócić też uwagę na takie kwestie, jak osłabiający się dolar amerykański, reakcje Chin na ten problem oraz dynamika zamiany USD na euro wraz z towarzyszącą jej reorganizacją rezerw walutowych różnych banków centralnych poza strefą euro i Unią Europejską.

Słowa kluczowe: euro, unia gospodarcza i walutowa, rezerwy walutowe.

1. Wstęp

W ostatnich 200 latach najważniejszymi walutami rezerwowymi były lub są funt brytyjski i frank francuski, a także dolar amerykański. Obecnie znajdujemy się w sytuacji, w której następuje bardzo zaawansowana reorganizacja sił gospodarczych, a na świecie utrzymuje się całkiem wysoki poziom otwartości gospodarczej istotnie wspierany przez kilka walut mających rangę światowych środków pieniężnych. W 1999 r. dołączyła do nich nowa waluta, zwana euro¹, która mimo swego krótkotrwałego istnienia błyskawicznie zdobywa bardzo silną pozycję nie tylko w stosunku do dolara amerykańskiego, ale też wobec funta i jena. To sytuacja podobna do tej, która miała miejsce ok. 100 lat temu, kiedy funt brytyjski był detronizowany przez amerykańskiego dolara. Jest to związane z tym, że pozycja gospodarek europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem tych ze strefy euro, staje się coraz ważniejsza.

¹ Za „praojca” euro uważa się Roberta Mundella. W 1969 r. przedstawił on propozycję utworzenia wspólnej waluty, którą nazwał EUROPA. Więcej w: R. McKinnon, *Mundell, the Euro, and Optimum Currency Areas*, Social Science Research Network 2000 oraz K. Lutkowski, *Problemy Unii Monetarnej w EWG*, Monografie i Opracowania nr 32, SGPiS, Warszawa 1974.

Celem niniejszego artykułu jest pokazanie aktualnej pozycji euro, jako waluty międzynarodowej i rezerwowej², przede wszystkim w stosunku do dolara amerykańskiego.

2. Euro jako waluta międzynarodowa

Powstanie euro w 1999 r. i rozpoczęcie jego rozpowszechniania można uznać za jedno z najważniejszych wydarzeń dla międzynarodowego rynku walutowego. Ma to szczególnie duże znaczenie w kontekście niepowodzeń reform systemów walutowych po II wojnie światowej, a także z powodu problemów, jakich doświadczały szterling, jen i niemiecka marka.

Proces wzrostu angażowania poszczególnych gospodarek w euro na świecie dokonuje się raczej powoli. Należy tę sytuację oceniać pozytywnie, ponieważ umożliwia to dostosowanie się gospodarek strefy euro, krajów do niej aspirujących i pozostałych państw. Zbyt szybkie odchodzenie od dolara może uruchomić niekontrolowaną aprecjację wspólnej waluty, do której dostosowania mogą być bardzo kosztowne dla gospodarek Eurolandu³. Natomiast ewentualne kryzysy strefy euro mogą w tych okolicznościach wywoływać większe i dłużej trwające deprecjacje, niż kiedykolwiek obszar wspólnej waluty doświadczał. Ryzyko zmienności wartości dodatkowo może następować przy każdym zwiększaniu liczby członków Eurolandu.

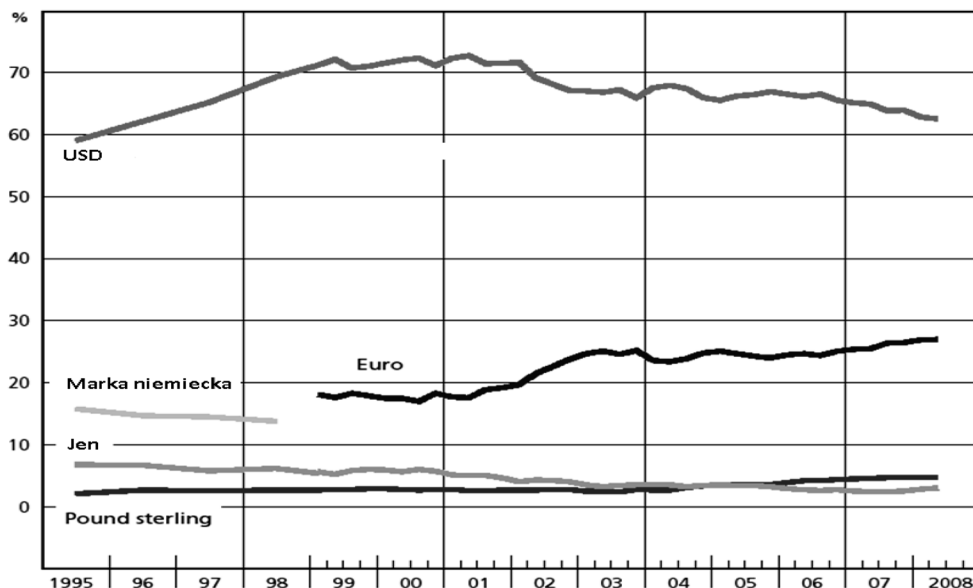
Generalnie stwierdza się, że **wzrost pozycji euro** jest zjawiskiem, w którym korzyści przeważają nad kosztami⁴. Świadczyć o tym może zwiększające się zain-

² Waluta rezerwowa to waluta wykorzystywana do międzynarodowych transakcji, do kredytowania, do wyceny. Warunkiem uzyskania statusu waluty rezerwowej jest jego akceptacja na świecie. Jej pozycja musi mieć oparcie w dużej i otwartej gospodarce. Jej udział w światowym handlu, produkcji i rynku kapitałowym musi być znaczny. Waluta taka musi być w pełni wymierna. Istotny jest rozwinięty rynek aktywów finansowych wyrażonych w takiej walucie. Zaufanie do takiej waluty buduje się nie tylko w oparciu o potencjał jej gospodarki, ale także na bazie prowadzonej polityki makroekonomicznej. Wysoka inflacja uczyniłaby daną walutę mało atrakcyjną, a nadmierny deficyt obrotów bieżących mógłby wzbudzić oczekiwanie jej osłabienia i zniechęcić do jej używania. Zob. Portal Edukacji Ekonomicznej, *Waluta rezerwowa*, www.nbportal.pl, NBP 2009.

³ W niniejszym artykule termin Euroland jest rozumiany jako obszar strefy euro, której liczba członków powoli ulega zwiększeniu. W 1999 r. liczba państw tworzących wspomniany obszar wynosiła 11, a w 2009 r. – 16.

⁴ Korzyści z waluty rezerwowej: 1. Większa integracja rynków finansowych. 2. *Excess returns*, czyli zwroty z danego portfolio pomniejszone o aktywa nieobciążone ryzykiem (inwestycje bardziej ryzykowne mają/powinny dawać większe zyski dla pokrycia dodatkowego ryzyka, *excess returns* mogą być negatywne, gdy zyski są mniejsze od stopy zysku z aktywów nieobciążonych ryzykiem, np. na rynku akcji *excess returns* to różnica między danym portfolio a portfolio indeksu giełdowego jako benchmark). 3. Korzyści z senioratu. 4. Niższe koszty dla gospodarstw domowych. 5. Niższe koszty transakcyjne na rynkach finansowych. 6. Wzrost bezpieczeństwa transakcji hedgingowych. 7. Większa stabilność popytu na pieniądź (wiąże się z nią także stabilność rezerw walutowych. Emitent waluty międzynarodowej korzysta też z tzw. premii płynnościowej w ramach własnego rynku obligacji). Zob. E. Papaioannou,

interesowanie tą walutą krajów zarówno z obszaru Europy, jak i reszty świata. W niniejszym artykule zostaną przedstawione wybrane dane potwierdzające tę tendencję.

Rys. 1. Pozycja najważniejszych walut w światowych rezerwach walutowych (1995-2008)

Źródło: A. Meltzer, *Euro now world's second most important currency after dollar*, Bundesbank 2008, s. 1.

Należy stwierdzić, że już samo pojawienie się i funkcjonowanie euro okazało się zachętą do redukcji zasobów dolara oraz uruchomiło jego dalsze (lub/i przyspieszone) osłabianie (od 1971 r. dolar amerykański stracił ok. 92% swej realnej wartości⁵) ze względu na przesunięcie się popytu na walutę europejską. Potwierdzeniem może być to, że już od 1999 r. udział euro w rezerwach walutowych wynosił aż 18%⁶, a do roku 2008 osiągnął 27% (rys. 1). Tak szybka akceptacja krótko istniejącego środka płatniczego świadczyła o konieczności jak najszybszego spełnienia silnej potrzeby

R. Portes, *The euro as an international currency vis-à-vis the dollar*, CEPR 2007, s. 18. Obciążenia wynikające z waluty rezerwowej: 1. Większe fluktuacje popytu na walutę rezerwową. 2. Wzrost średniego popytu na walutę rezerwową. 3. Większa odpowiedzialność banku centralnego. 4. Możliwość narastania ryzyka utraty kontroli nad walutą rezerwową. Zob. J. Frankel, M. Chinn, *Will the euro eventually surpass the dollar as leading international reserve currency?*, NBER 2005, s. 10.

⁵ Ch. Weber, *A short history of international currencies*, Global Opportunities Report 2005, s. 7.

⁶ Przy interpretacji tej wartości należy jednak uwzględnić, że w zasobach walutowych wielu państw istniały wcześniej waluty narodowe niektórych krajów późniejszej strefy euro (np. marka niemiecka i frank francuski), które przyjęły postać wspólnego środka pieniężnego.

dywersyfikacji rezerw walutowych światowej gospodarki wobec USD. Szacuje się, że w roku 2010 wartości te osiągną 30-40%⁷, a od roku 2022 euro ma być czołową walutą rezerwową i to nawet bez rezygnacji Wielkiej Brytanii z funta⁸. Jeśli chodzi o tę ostatnią kwestię, to zmiana taka wydaje się ciągle dość daleką perspektywą. Gdyby kraj ten zechciał przyjąć wspólną walutę, mogłoby to stanowić kolejny czynnik wsparcia euro. Jeszcze bardziej odległe w czasie wydaje się, aby chiński juan mógł się stać istotną walutą międzynarodową. Jednocześnie trzeba w tym przypadku podkreślić, że ma on ku temu ogromny potencjał, co może stanowić przyszłe zagrożenie dla euro i dolara. Trudno jest dziś przewidzieć, czym dla światowej gospodarki skończy się akumulacja amerykańskiej waluty dokonywanej przez Chiny (rezerwy dolarowe Chin przekraczają 1950 mld⁹).

3. Inne elementy umiędzynarodowienia euro

Niektóre kraje europejskie, znajdujące się poza strefą wspólnej waluty, przeorientowały skład swych rezerw walutowych, nadając największy udział euro. Jednym z bardziej głośnych przykładów jest Szwecja, która w kwietniu 2006 r. zwiększyła zasoby wspólnej waluty (wzrost z 37 do 50%, spadek USD z 37 do 20%)¹⁰. Dane tab. 1 wskazują, że różne kraje na świecie traktują euro jako okazję do zdywersyfikowania ryzyka, które w przypadku dolara wydaje się coraz bardziej wzrastać. Jednakże dla wielu państw duże znaczenie doboru struktury rezerw może wynikać z aspektów terytorialnych, kształtujących powiązania handlowe, co istnieje przede wszystkim na obszarze Europy.

Coraz częściej różne kraje na świecie zaczynają darzyć dolara mniejszym zaufaniem jako walutę, do której odnoszenie krajowych środków płatniczych pozwala hamować inflację. Do takich państw należą np. Arabia Saudyjska i Kuwejt. Ograniczały one lub nawet przestawały obniżać swe stopy procentowe każdorazowo, kiedy czyniły to Stany Zjednoczone już od 2007 r. Kuwejt, „łagodząc” związki z dolarem, nie odszedł od niego całkowicie, ale swą walutę zaczął odnosić już nie do jednej waluty, lecz do ich koszyka, w którym ma swe miejsce euro.

⁷ W. Becker, *Euro riding high as an international reserve currency*, Deutsche Bank Research, Frankfurt am Main, May 4, 2007, s. 1. Były sekretarz Skarbu USA, John Connally, porównał sytuację dolara i euro, stwierdzając całkiem trafnie, że dolar jest naszą walutą, ale waszym problemem, a członek zarządu Austriackiego Banku Centralnego powiedział, że euro jest naszą walutą, ale też rodzajem aktywów należących do wszystkich.

⁸ J. Frankel, M. Chinn, wyd. cyt., s. 53.

⁹ Bloomberg 11.04.2009. Niestety, dane te mają charakter szacunkowy, ponieważ Chiny unikają oficjalnego podawania wielkości swoich rezerw, traktując je jako tajemnicę państwową. Osobną kwestią jest możliwość wywołania krachu USD, gdyby kraj ten zechciał zredukować swe gigantyczne rezerwy walutowe.

¹⁰ A. Laidi, *Dollar Hit by G7's Boldness, Central Bank Diversification*, Safe Haven, April 2006, s. 1.

Tabela 1. Struktura rezerw walutowych w wybranych bankach centralnych w 2007 r. (w %)

Kraj	Euro	USD
Australia	22	55
Kanada	51	47
W. Brytania	58	33
Algieria	60	40
Chile	26	67
Kolumbia	12	83
Bułgaria	100	0
Łotwa	46	44
Litwa	100	0
Rumunia	68	28
Norwegia	54	38
Szwajcaria	47	33
Islandia	40	40

Źródło: E. Papaioannou, R. Portes, *The euro as an international currency vis-à-vis the dollar*, CEPR 2007, s. 37.

Przesłanką odchodzenia od dolara jest też problem narastającego długu publicznego USA¹¹ dla niektórych państw będących eksporterami ropy naftowej. Coraz poważniej rozważają one dywersyfikację uwzględniającą euro. Szczególnie dalekimi działaniami wykazał się tu Iran, u którego decydują też silnie względy polityczne wobec USA. Od marca 2007 r. kraj ten sprzedaje ropę i gaz za euro, a nie jak dotychczas za dolary – ogłosił rzecznik rządu w Teheranie. W walucie euro wyrażony został projekt nowego budżetu, Iran jest też w trakcie zamieniania swoich rezerw walutowych z dolarowych na euro. Ma to zmniejszyć zależność islamskiej republiki od dolara i USA, z którymi jest w coraz ostrzejszym konflikcie o swój program atomowy¹².

Wzrosło również znaczenie euro jako waluty-kotwicy. **Już ponad 50 różnych krajów wykorzystuje tę walutę jako kotwicę lub walutę referencyjną.** Dla USD liczba takich państw przekracza 60. Przykładem redukcji ryzyka dolarowego jest wprowadzenie przez Chiny od 2005 r. koszyka walutowego składającego się z GBP, EUR, JPY, USD, HKD, AUD, CAD oraz CHF (aktualnie ok. 80% stanowi udział dolara). W tym czasie również Rosja wprowadziła nowy koszyk, ale składający się

¹¹ Service of the US Government Printing Office 2009 podaje, że w 2008 r. amerykański dług publiczny osiągnął 70% PKB, w 2009 r. 90% PKB, w 2010 r. może przekroczyć 98% PKB. Dziennie wzrasta średnio o 3,24 mld dolarów.

¹² *Iran zamienia dolara na euro*, Gazeta.pl (19.12.2006).

prawie tylko z dolara i euro. Ocenia się, że dzięki temu możliwa jest znacznie większa elastyczność rosyjskiego banku centralnego i redukcja zmienności rubla¹³.

Jeśli chodzi o sytuację na światowym rynku, to Bank for International Settlements wskazuje, że w 2008 r. ciągle ponad 86% transakcji było przeprowadzanych w USD, a udział euro oscylował w granicach 37%. W ostatnich kilku latach spadła wielkość udziału jena do 16,5% na korzyść walut krajów z grupy tzw. Emerging Markets Economies¹⁴. Sytuację tę potwierdzają dane tab. 2, pokazujące bardzo dynamiczne narastanie obrotów najważniejszych par walutowych. Na szczególną uwagę zasługują transakcje par euro i dolara. Ich duża liczba świadczy o tym, że rynki finansowe bardzo poważnie traktują wspólną walutę. Jednocześnie dotychczasowa dynamika wydaje się wskazywać, że poszczególne kryzysy będą stanowiły co najwyżej czynnik spowalniający obroty walutowe. O wzroście powiązań walutowych świadczy też wzrost liczby par walutowych ustanawianych i notowanych dziś praktycznie dla każdej waluty, która charakteryzuje się choć minimalną płynnością.

Tabela 2. Obroty par walutowych w miliardach dolarów (średnia dzienna, rynek OTC¹⁵) w latach 2001, 2004, 2007

Wyszczególnienie	Suma		
	2001	2004	2007
USD wobec innych walut	787	1165	2055
Euro	256	345	627
Jen	169	223	298
Funt	101	196	282
Frank	41	60	101
Inne waluty	143	208	457
Euro wobec innych walut	47	104	185
Jen	18	38	42
Funt	14	29	40
Frank	5	13	29
Wszystkie istniejące waluty razem*	853	1303	2319

* W przedstawionej tabeli całkowita wielkość obrotów obejmuje wszystkie waluty (a nie tylko ujęte w tabeli), w których przeprowadzane są transakcje na świecie i rejestrowane przez Bank for International Settlements w Szwajcarii.

Źródło: *Statistical annex tables*, Bank for International Settlements, Switzerland 2007, s. 58.

¹³ W. Becker, wyd. cyt., s. 6.

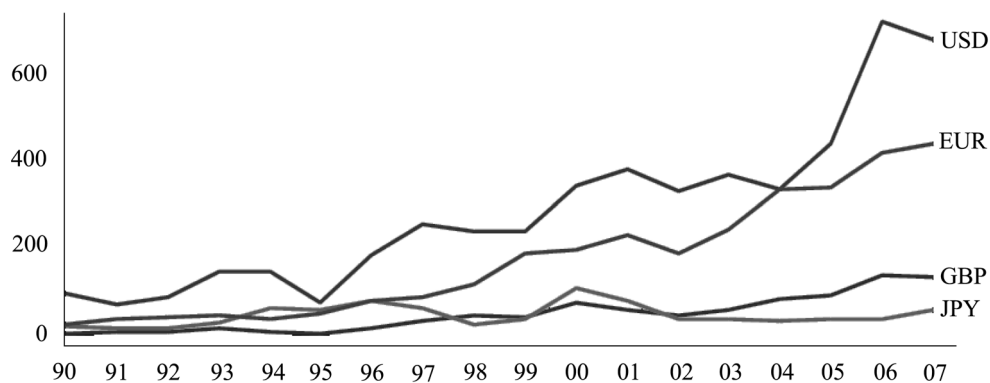
¹⁴ *Foreign exchange and derivatives market activity in 2007*, Bank for International Settlements, Szwajcaria 2007, s. 11.

¹⁵ OTC to tzw. rynek *over the counter*, czyli pozagieldowy, na którym transakcje odbywają się bezpośrednio pomiędzy uczestnikami rynku, bez pośrednictwa trzeciego podmiotu. Na rynku tym cena ustalana jest między dwiema stronami (między dwoma brokerami) w przypadku każdej transakcji oddzielnie. Zob. *Słownik finansowy polsko-angielski*, FinDict 2009.

Większości krajów zależy na notowaniu swej waluty prawie tak samo często wobec euro jak w stosunku do dolara. Podobne oczekiwania mają także inwestorzy, gdyż są nastawieni na maksymalizowanie zysków, chcąc wybierać z możliwie najszerszego zestawu par walutowych¹⁶.

Euro jest też coraz częściej wybierane dla emisji międzynarodowych obligacji: w 2007 r. 32%, dla USD 43% i dla jena 5%¹⁷. Rysunek 2 pokazuje, że wybór waluty emisji toczy się prawie wyłącznie między walutą amerykańską a europejską. Wzrastająca liczba obligacji ponadto wskazuje, że światowa gospodarka coraz bardziej się zadłuża, co oznacza, że emitenci będą jeszcze intensywniej analizować stopień bezpieczeństwa poszczególnych walut, zwiększając w ten sposób prawdopodobieństwo wyboru euro.

O wzrastającej pozycji euro w stosunku do dolara świadczy też przewaga wielkości eksportu UE 15 nad USA, a także znaczny jego wzrost z importem (tab. 3).

Rys. 2. Emisje obligacji w mld euro (1990 -2007)

Źródło: M.D. Knight, *The euro as a catalyst for global financial market deepening*, Brussels Economic Forum 2008, Bank for International Settlements 2008, s. 4.

Tabela 3. Wielkość eksportu i importu w euro w latach 2001 i 2006

	Eksport		Import	
	2001	2006	2001	2006
UE 27	885	1157	979	1350
UE 15	986	1310	1028	1430
USA	816	826	1318	1528

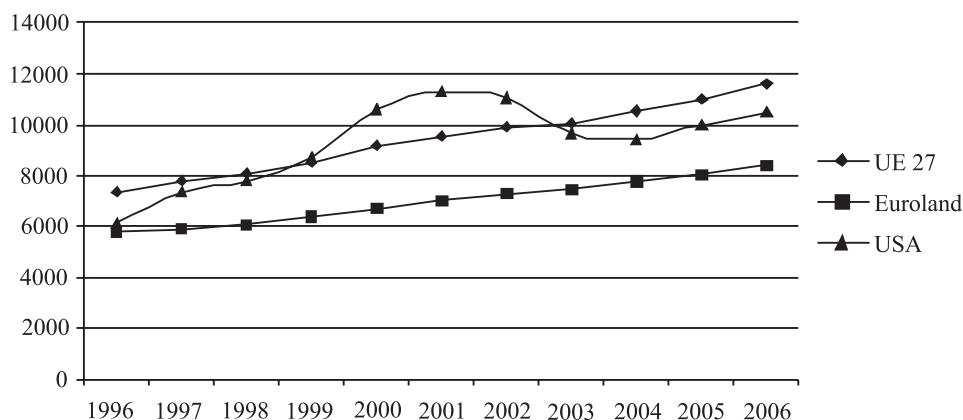
Źródło: *Europe in figures*, Eurostat yearbook 2008, Eurostat 2008, s. 363.

¹⁶ Na świecie istnieje co najmniej 100 różnych walut; są one wykorzystywane do tworzenia par na wielu elektronicznych platformach inwestycyjnych oferowanych np. przez SaxoBank lub eSignal.

¹⁷ M.D. Knight, *The euro as a catalyst for global financial market deepening*, Brussels Economic Forum 2008, Bank for International Settlements 2008.

W 2007 r. udział w światowym handlu strefy euro osiągnął 16,4%, a USA 15,2%¹⁸. W Eurolandzie wzrasta też udział faktur wystawianych w euro kontrahentom zewnętrznym. Jest ich najwięcej z Niemiec, co może pozytywnie świadczyć o pozycji tej waluty (2/3 niemieckiego eksportu do krajów bez euro jest fakturowane w euro; dotyczy to głównie krajów członkowskich, które weszły do UE w 2004 r.).

Rysunek 3 obrazuje, że strefa euro nie jest w stanie wygenerować takiego PKB jak USA, ale można zauważyć, że obszar ten utrzymuje znacznie bardziej stabilną tendencję wzrostową. Natomiast UE 27, poza mniejszą zmiennością PKB, dysponuje potencjałem do osiągania kilkuletnich przewag nad Stanami Zjednoczonymi. W ujęciu długoterminowym można interpretować to jako szansę dla poszerzającej się strefy euro na uzyskiwanie coraz silniejszej i trwalszej pozycji konkurencyjnej.

Rys. 3. PKB Eurolandu, UE 27 i USA w euro w latach 1996-2006

Źródło: *Europe in figures*, Eurostat yearbook 2008, Eurostat 2008, s. 100.

Tabela 4. Banknoty euro i dolara amerykańskiego w obiegu (w mld) według ich wartości nominalnej (2003-2007)

Rok	Euro	Dolar
2003	354,5	584,3
2004	501,3	564,2
2005	565,2	668,0
2006	628,2	618,9
2007	608,5	571,0

Źródło: EBC 2008.

¹⁸ Eurostat 2009, US Census Bureau 2009.

Przybliżone szacunki wskazują, że w 2007 r. poza Eurolandem znajdowało się 1/5 banknotów i monet euro, dla dolara wielkości te kształtowały się między 50 a 70%¹⁹. Tabela 4 pokazuje, że euro zaczyna być walutą bardziej preferowaną niż dolar wśród podmiotów korzystających z pieniądza w formie banknotów i monet (od 2006 r. wspólna waluta uzyskała przewagę nad USD).

Z przedstawionych danych wynika, że znaczenie euro zdecydowanie wzrasta. Jednak w odniesieniu do nadmiernie intensywnego „rozmnażania” dolarów może się okazać, że niektórzy inwestorzy równie aktywnie mogą poszukiwać innych walut w celu redukcji ryzyka. Tego obawia się wiele krajów, bo proces ten może się odbywać zbyt szybko i przyczyniać się do utraty pełnej kontroli nad wartością krajowej waluty. Na przykład Szwajcaria okazała się nie być zainteresowana tym, aby frank miał zastępować dolara w tempie narzuconym przez zagranicznych inwestorów. Władze tego kraju były i są temu przeciwne, gdyż wiąże się to z nadmiernym wzrostem wartości tej waluty, co zagraża równowadze gospodarczej Szwajcarii. Podobne zagrożenia dotyczą euro, bo zbyt szybkie umacnianie się tej waluty stanowi bardzo poważne zagrożenie dla eksporterów funkcjonujących w strefie tego środka płatniczego.

Mimo tak szybkiego wzrostu zaangażowania w euro światowych gospodarek, nie można stwierdzić, że proces ten będzie dalej postępował w takim tempie. Warto podkreślić, że ani Europejski Bank Centralny, ani inne organy unijne nie podejmują żadnych działań promujących euro na świecie. Akceptacja euro ma być oparta na racjonalnych podstawach, mających związek z dążeniem do ograniczenia ryzyka, które w coraz większym stopniu dotyczy dolara amerykańskiego. ECB woli być bardziej konserwatywny niż FED, i to mimo „trudniejszego” wzrostu gospodarczego strefy euro, poddanego Traktatowi z Maastricht.

4. Zakończenie

Można stwierdzić, że wprowadzenie euro naruszyło wieloletnią hierarchię tzw. walut światowych, otwieraną przez dolara, a dalej przez jena i funta. Obecnie trudno też dostrzec możliwość pogorszenia dotychczasowej pozycji euro, bo gdyby do niego doszło, to proces taki byłby raczej powolny. Na przykład szterling był wiodącą walutą aż do roku 1945, kiedy to Stany Zjednoczone stały się główną gospodarką świata²⁰.

Trzeba też stwierdzić, że ograniczeniem postrzegania euro jako odpowiedniej alternatywy wobec dolara może być mniejsza wewnętrzna spójność europejskiej unii monetarnej. Jej poszczególnym krajom ciągle trudno jest sprawnie się porozumiewać, często jest między nimi za mało współpracy, od czasu do czasu niektóre

¹⁹ W. Becker, wyd. cyt., s. 1.

²⁰ G. de la Dehesa, *Will the euro overtake the dollar as dominant currency?*, Centre for Economic Policy Research 2008, s. 8.

państwa odgrają się wyjściem ze strefy euro. Waluta obszaru wspólnej waluty nie jest wolna od wspomnień krajowych środków płatniczych, co ma miejsce praktycznie w każdym państwie strefy euro. W przypadku USA te problemy są znacznie mniejsze²¹.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że Europejski Bank Centralny nie wykazuje bezkrytycznego entuzjazmu wobec rozpowszechniającego się zapotrzebowania na euro. Większy stopień umiędzynarodowienia wspólnej waluty oznacza, że staje się ona składnikiem rezerw banków centralnych i wielu instytucji, środkiem płatności, oszczędności i inwestycji ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Warto też zwrócić uwagę na najważniejszy przykład spowalniania zamiany USD na euro poprzez postawę Chin, które obiecały dalsze zakupy amerykańskich obligacji na gigantyczne kwoty, przekraczające setki miliardów dolarów. Oznacza to, że wzrost zaangażowania w dolara jest wciąż bardzo duży i niejako wspiera część gospodarczego porządku świata. Istnieje też możliwość, że stopniowe otwieranie się Chin na światową gospodarkę może sprzyjać jeszcze większym zmianom na rynkach walutowych poprzez umiędzynarodowienie juana, co może jednocześnie stanowić kolejny czynnik spowalniający wzrost zaangażowania w euro.

W reakcji na zagrożenia, jakie obecnie stwarza USD, wiele krajów wciąż bardziej preferuje złoto niż euro, co stanowi dodatkowy czynnik ograniczający ogólnoswiatowy proces odchodzenia od dolara. Może się też okazać, że opracowując rankingi walut rezerwowych, na drugim miejscu (przed euro) powinno się stawiać właśnie ten kruszec, nazywany antydolarem²².

Rozpatrując wszystkie przedstawione kwestie, można przypuszczać, że ostatecznie to właśnie zaufanie międzynarodowych inwestorów zadecyduje o tym, na ile euro będzie postrzegane jako „ostoja stabilności” i czy uzyska pozycję najważniejszej waluty na świecie.

Literatura

- Becker W., *Euro riding high as an international reserve currency*, Deutsche Bank Research, Frankfurt am Main, May 4, 2007.
- de la Dehesa G., *Will the euro overtake the dollar as dominant currency?*, Centre for Economic Policy Research 2008.
- Europe in figures*, Eurostat yearbook 2008, Eurostat 2008.
- Foreign exchange and derivatives market activity in 2007*, Bank for International Settlements, Switzerland 2007.
- Frankel J., M. Chinn, *Will the euro eventually surpass the dollar as leading international reserve currency?*, NBER 2005.

²¹ Można powiedzieć, że z punktu widzenia stopnia zintegrowania (1. Strefa wolnego handlu; 2. Unia celna; 3. Wspólny rynek; 4. Unia gospodarcza; 5. Unia polityczna) strefie euro dużo brakuje do USA jako unii politycznej, co również należy zaliczyć do czynników, które mogą osłabiać pozycję wspólnej waluty.

²² V. Yarwood, *Going for gold, the Rise of the Antidollar*, ING 2006, s. 1.

- Iran zamienia dolara na euro*, Gazeta.pl (19.12.2006).
- Laidi A., *Dollar Hit by G7's Boldness, Central Bank Diversification*, Safe Haven, April 2006.
- Lutkowski K., *Problemy Unii Monetarnej w EWG*, Monografie i Opracowania nr 32, SGPiS, Warszawa 1974.
- Knight M.D., *The euro as a catalyst for global financial market deepening*, Brussels Economic Forum 2008, Bank for International Settlements 2008.
- McKinnon R., *Mundell, the euro, and optimum currency areas*, Social Science Research Network 2000.
- Meltzer A., *Euro now world's second most important currency after dollar*, Bundesbank 2008.
- Papaioannou E., Portes R., *The euro as an international currency vis-à-vis the dollar*, CEPR 2007.
- Portal Edukacji Ekonomicznej, *Waluta rezerwowa*, www.nbportal.pl, NBP 2009.
- Statistical annex tables*, Bank for International Settlements, Switzerland 2007.
- Słownik finansowy polsko-angielski*, FinDict 2009.
- Weber Ch., *A short history of international currencies*, Global Opportunities Report 2005.
- Yarwood V., *Going for gold, the rise of the antidollar*, ING 2006.
- Źródła danych statystycznych:** IMF 2009, Eurostat 2009, US Census Bureau 2009.

STRENGTHENING THE EURO POSITION AS INTERNATIONAL CURRENCY

Summary: In 1999 the euro has joined the group of foreign currency reserves. The most noticeable thing is the fast reaching high position in the international economic relations. The main purpose of this article is to show the current situation of the euro in the world. It is very important for economic policy of the European Union to observe many dynamic changes in different countries in order to value the real future of that currency. The most important essentials of strengthening the euro are connected with the USD weakness, the reaction of the China Republic for this and the speed of exchanging American dollar to the euro in the currency reserves structures of different central banks out of Euroland and European Union.